

7. Roblyer, Edwards, and Havriluk, M.D. Integrating Educational Technology into Teaching. – Merrill, Upper Saddle river, NJ. – 1997. – p 89.
8. Rosenshine, B. Synthesis of research on explicit teaching // Educational Leadership. – April issue, 1986. – pp. 60-69.

Шандрук С. И.

**ОСОБЕННОСТИ КОГНИТИВНОГО ПОДХОДА В ПОВЫШЕНИИ
КВАЛИФИКАЦИИ УЧИТЕЛЕЙ В США**

В статье делается попытка проанализировать особенности применения когнитивного подхода в системе последипломного образования США; доказать, что основа когнитивной психологии является лучшим подходом к повышению квалификации американских учителей; исследовать особенности применения методов прямого/эксплицитного преподавания, коллективного/партнерского, познавательного и эвристического обучения.

Ключевые слова: когнитивный подход, повышение квалификации учителей, прямое/эксплицитное преподавание, коллективное/партнерское обучение, познавательное обучение, эвристическое обучение.

Shandruk S. I.

**FEATURES OF THE COGNITIVE APPROACH IN US TEACHERS'
PROFESSIONAL DEVELOPMENT**

An attempt to analyse the features of Cognitive Approach application of in the US system of post certificate education; to prove that the basis of Cognitive psychology is the best approach in professional development of the American teachers; to study the peculiarities of application of methods of Direct Instruction/Explicit Teaching, Cooperative/Collaborative Learning, Cognitive Apprenticeship, and Discovery Learning is made in this article.

Key words: Cognitive Approach, teachers' professional development, Direct Instruction/Explicit Teaching, Cooperative/Collaborative Learning, Cognitive Apprenticeship, Discovery Learning.

УДК 371.3:811.161.2

Шиянюк Л.В.

**ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОМОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ**

У статті проаналізовано лінгводидактичні основи формування українськомовної комунікативної компетентності студентів технічного вишу I-II рівнів акредитації, визначено підходи, методи, прийоми навчання української мови.

Ключові слова: лінгводидактика, підходи, методи, прийоми навчання, українськомовна комунікативна компетентність, види мовленнєвої діяльності, текстоцентричний підхід.

Перехід середніх загальноосвітніх та вищих навчальних закладів на комунікативно зорієнтовану методику навчання української мови, загальні вимоги до її вивчення в технічному виші ставлять перед вищою технічною школою I-II рівнів акредитації низку завдань: залучення молоді до національної культури на основі української мови як рідної, так і державної, удосконалення набутих комунікативних умінь і навичок, що створюють підґрунтя для формування українськомовної комунікативної компетентності, вироблення у студентів-нефілологів компетенцій комунікативно виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих та виробничих ситуаціях, виховання свідомого прагнення до вивчення

української мови. Саме досконале володіння українською мовою як державною, на думку авторів програми для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, – “важлива умова формування особистості майбутнього молодшого спеціаліста, становлення його високодуховного, національно зорієнтованого світогляду, запорука професійної кар’єри, передоснова фахової компетенції” [10, с.3].

Для вирішення поставлених завдань важливе значення має створення системної технології навчання мови в нефілологічному виші, дотримання принципів, оптимальний вибір форм, методів та прийомів навчання, що ґрунтуються на сучасних надбаннях лінгводидактики, лінгвістики, психолінгвістики, педагогіки, психології та працях провідних методистів (О. Біляєв, М. Вашуленко, О. Горошкіна, С. Караман, М. Пентилюк, Т.Симоненко, Л. Мацько, І. Хом’як, О. Хорошковська, Г. Шелехова та ін.), лінгвістів (А.Загнітко, І.Кочан, Л.Мацько, Л.Струганець, М.Плющ та ін.), психолінгвістів (Б.Ананьєв, П.Гальперін, І.Зимня, О.Леонтєв та ін.), вітчизняних і зарубіжних педагогів і психологів (О.Аршавська, Ю.Ємельянов, Ю.Жуков, Л.Савенкова, Ю.Федоренко та ін.).

Реалізація науково-методичних напрацювань відіграє вирішальну роль у реформуванні й оновленні вітчизняної мовної освіти, загальному процесі становлення й розвитку української лінгводидактики, що, за визначенням М.Пентилюк, “вивчає процеси навчання рідної (державної) мови, засвоєння мовної системи, розвиток мовних і мовленнєвих умінь і навичок, формування мовної особистості та її комунікативної компетентності [6, с.7]”. Тому дослідники приділяють значну увагу теоретичним і практичним пошукам, залучають до експериментальної роботи викладачів-практиків. Такий підхід сприяє прискоренню процесу практичного оволодіння студентами комунікативними вміннями й навичками, пов’язаними з різними видами мовленнєвої діяльності, забезпеченню всебічної мовленнєвої компетенції, формуванню українськомовної комунікативної компетентності.

Мета статті: визначити, теоретично обґрунтувати лінгводидактичні засади формування українськомовної комунікативної компетентності студентів у процесі засвоєння української мови на текстовій основі.

З огляду на тему нашого дослідження з’ясуємо сутність понять: “лінгводидактика”, “комунікативна компетентність”, “українськомовна комунікативна компетентність”.

Термін “лінгводидактика” запровадив у науковий обіг російський мовознавець М.Шанський з метою позначення нових напрямів і підходів, що сформувались у викладанні та вивченні мов унаслідок інтеграції двох наук – лінгвістики й лінгводидактики. Науковець не ототожнював методика навчання мови й лінгводидактику, оскільки вважав, що ці поняття співвідносяться між собою як окреме й загальне. О.Біляєв у своєму дослідженні підтверджує цю думку: “Спочатку термін “лінгводидактика” вживався як синонім до назви “методика мови”, згодом виокремився на означення теретичних основ методики рідної мови, що стосуються змісту, форм, методів і засобів навчання” [3, с.2].

М. Шанський визначав лінгводидактику як теорію навчання мов, яка складається з трьох рівнів: загальної лінгводидактики, що охоплює закономірності процесу навчання конкретної та часткової лінгводидактики; конкретної лінгводидактики, що ґрунтується на виявлених закономірностях з урахуванням специфіки навчання конкретної мови; часткової лінгводидактики, у межах якої виокремлюється методика навчання мови як рідної, так і іноземної [11]. Розглядаючи всі рівні лінгводидактики у діалектичній єдності, мовознавець наголошував, що “самостійною наукою методика стає лише настільки, наскільки, будучи частковим щодо загального, вона певним чином входить до загальної й конкретної лінгводидактики і, виявляючи методичні закономірності, керується теорією навчання мови” [12, с.12]. Отже, за цим терміном закріпилося значення теоретичної методики навчання мови.

Методист А.Богущ у своєму дослідженні дає визначення сучасної української лінгводидактики як галузі педагогічної науки, що “ґрунтується на міцних наукових засадах, збагачена досвідом навчання дітей української мови, розвивається за загальними законами лінгводидактики” [4, с.9]. На думку методиста, вона характеризується поліфункціональністю, що виявляється у різних напрямках її функціонування,

нормативністю, що означає регламентованість провідних її положень та варіативністю, що знаходить своє втілення у чинних програмних документах.

Нам імпонує визначення поняття “лінгводидактика”, яке дає М.Пентилюк: “Це термін, що вживається на позначення функціональної частини методики, у якій досліджуються закономірності засвоєння мови, розв’язуються питання змісту курсу на основі лінгвістичних досліджень, визначаються труднощі засвоєння матеріалу з мови та їх причини, визначаються принципи і методи навчання, шляхи і засоби формування комунікативної компетентності” [6, с.7].

До проблеми формування комунікативної компетентності зверталися мовознавці Ф.Бацевич, Л.Булаховський, В.Виноградов, Д.Ганич, М.Жовтобрюх, Л.Мацько та ін., дидакти й лінгводидакти А.Алексюк, О.Біляєв, Є.Голобородько, О.Горошкіна, Т.Симоненко, С.Караман, В.Мельничайко, Г.Михайловська, О.Олійник, М.Пентилюк, М.Стельмахович, О.Хорошковська та ін. Огляд психолого-педагогічних, лінгвістичних, лінгводидактичних джерел з питання визначення українськомовної комунікативної компетентності як наукового поняття дає нам можливість зробити висновок, що єдиного тлумачення терміна немає, як відсутні й загальноприйняті визначення понять “комунікативна компетентність”, “комунікативна компетенція”.

Мовознавці, лінгводидакти, психологи підходять до опису цих понять узагальнено й підкреслюють саме ті особливості, які властиві конкретній науці. Тому зустрічаємо різні думки щодо характеристики понять і робимо висновок, що комунікативна компетентність володіє ознаками системи, має внутрішню структуру, включає в себе ряд взаємопов’язаних компонентів, що знаходяться між собою у певних відношеннях і утворюють цілісність, єдність. Щодо тлумачення поняття комунікативної компетентності як системи внутрішніх ресурсів ефективної взаємодії: ситуацій спілкування, ролей, стереотипів, установок, знань, умінь, навичок – нам імпонує думка Л.Барановської, яка вважає, що “комунікативна компетентність – це здатність до ефективного спілкування, це такий рівень навичок взаємодії з людьми, котрий дозволяє індивіду в межах своїх здібностей та соціального статусу успішно функціонувати в даному суспільстві” [2, с.146].

Аналіз наукових доробок щодо поняття “комунікативна компетентність” дозволив нам визначити комунікативні уміння й навички, які повинен набути студент технічного вишу, що, на наш погляд, становлять основу його комунікативної компетентності, яка є важливим компонентом формування українськомовної комунікативної компетентності:

- орієнтуватися в різноманітних виробничих ситуаціях спілкування, які засновані на знаннях курсу української мови, фахових предметів, життєвому чи професійному досвіді;
- формулювати усно й письмово конкретне виробниче завдання і окреслювати способи й засоби виконання його;
- обмінюватися професійною інформацією, включаючи навички активного слухання;
- організувати колег на виконання окресленого завдання і координувати їхні виробничі дії, використовуючи навички генеративного спілкування (креативне володіння технікою породження нових ідей);
- стимулювати і спрямовувати творчий пошук ідей з боку працівників виробництва, використовуючи навички управління груповим спілкуванням, у тому числі при прийнятті групових рішень;
- організувати “міжособистісний простір” у процесі спілкування українською мовою, застосовувати мовні засоби, що відповідають лексико-граматичним законам української літературної мови, культурі українськомовної професійної комунікації тощо.

Науковці (А.Барабанщиков, А.Богущ, С.Гончаренко, П.Гальперін, С.Головін, М.Скаткін, О.Леонтєва та інші) дотримуються думки, що компетенції, на основі яких удосконалюються відповідні комунікативні уміння й навички формуються на всіх трьох

рівнях: як спеціально-предметні – на уроках української мови; як міжпредметні – забезпечують оволодіння знаннями з різних освітніх галузей, як надпредметні – сприяють розвитку логіки, пам'яті, різноманітних інтересів, здібностей, емоцій, почуттів тощо.

Якщо комунікативна компетентність, що має декілька джерел розвитку в процесі становлення особистості молодого фахівця, випускника технічного вишу, сприяє трансляції комунікативних умінь і навичок у процесі міжособистісної взаємодії з іншими людьми, впливає на аналіз актів комунікації, програвання в уяві комунікативних ситуацій, то українськомовна комунікативна компетентність допомагає оволодінню культурною спадщиною, нормами української літературної мови, забезпечує формування комунікативних умінь і навичок.

Отже, українськомовна комунікативна компетентність – це одна з найважливіших значущих характеристик сучасного спеціаліста – українськомовної особистості, з високим рівнем комунікативної компетентності, що ґрунтується на вивченні українською (державною) мовою як гуманітарних, так і фахових дисциплін. Вона забезпечує формування комунікативних умінь і навичок.

Формування українськомовної комунікативної компетентності передбачає розвиток мовленнєвого спілкування у двох його напрямках: мовленнєвої діяльності й мовленнєвої поведінки. Оскільки результатом мовленнєвої діяльності є текст (усний і писемний), а результатом мовленнєвої поведінки – стосунки між людьми, емоції, викликані мовленнєвою поведінкою комунікантів, то завдання викладача української мови технічного вишу I-II рівнів акредитації полягає у формуванні українськомовної комунікативної компетентності шляхом оволодіння студентами професійним мовленням, обов'язковим дотриманням соціальних норм мовленнєвого спілкування, правилами мовленнєвої поведінки, засобами сприйняття й продукування тексту. Потрібно вчити правильно й комунікативно доречно використовувати багатства української мови, впроваджуючи надбання сучасної української лінгводидактики, що ґрунтується на загальнодидактичних і специфічних принципах навчання – своєрідних правилах взаємодії вчителя й учня, викладача й студента у навчальному процесі.

До загальнодидактичних принципів навчання методисти відносять науковість, системність, наступність, перспективність, зв'язок теорії з практикою, наочність, свідомість, доступність викладу. До специфічних належать: взаємозв'язок у навчанні споріднених мов (наприклад, української й російської), зв'язок у вивченні розділів курсу, зв'язок вивчення мови з розвитком усного й писемного мовлення.

Лінгвістичним підґрунтям навчання української мови як і в старшій школі, так і в технічних вишах I-II рівнів акредитації становлять вихідні положення загального мовознавства, когнітивної лінгвістики, комунікативної лінгвістики, функціональної граматики.

Когнітивна лінгвістика (від англ. *cognition* – знання, пізнання, діяльність) стала підґрунтям когнітивного підходу до вивчення мовних явищ і лягла в основу розробки Концепції когнітивної методики навчання української мови (М.Пентилюк, А.Нікітіна, О.Горошкіна), яка знайшла своє відображення у Державному стандарті базової і повної середньої освіти.

Метою когнітивної методики є “опанування учнями мовних одиниць як концептів – глибинних значень розгорнутих змістових структур тексту, що є втіленням мотивів та інтенцій автора, задля формування вмінь адекватного сприйняття текстової інформації та створення власних (усних і писемних) висловлювань відповідно до комунікативної мети і наміру, розвитку пізнавальної активності” [7, с. 5]. На думку О.Селіванової, “упорядковане поєднання концептів у свідомості людини становить її контекстуальну систему” [9, с. 26]. Такий підхід дозволяє моделювати виробничі ситуації, що спонукають до різних видів мовленнєвої діяльності, розвивати пізнавальну діяльність студентів, переносити раніше засвоєні знання й вміння в нову мовленнєву ситуацію тощо.

У реалізації когнітивної методики навчання мови, за визначенням авторів Концепції когнітивної методики навчання української мови, провідними постають соціокультурний, комунікативно-діяльнісний, функціонально-стилістичний підходи, “впровадження яких можливе за умови навчання на текстовій основі” [7, с.5].

Поява праць з функціональної граматики та функціональної стилістики стимулювала функціонально-стилістичний підхід у методиці (О.Біляєв, М.Вашуленко, Є.Голобородько, Т.Донченко, С.Караман, Л.Мацько, В.Мельничайко, Г.Михайловська, Г.Онкович, Л.Паламар, М.Пентилюк та ін.), що передбачає вивчення мовних засобів і формування умінь студентів доречно використовувати їх у різних комунікативних ситуаціях.

Мета функціонально-стилістичного підходу полягає у визначенні функцій мовних засобів, їх ролі у створенні власних висловлювань, показу комплексів різних мовних засобів у їх взаємодії та контекстуальній обумовленості, підготовці до побудови текстів різних типів і стилів мовлення.

Функціонально-стилістична спрямованість навчання української мови передбачає розгляд і функціонування одиниць мовної системи на фонетичному, лексичному, морфологічному, синтаксичному рівнях з урахуванням типу, жанру, стилю мовлення, практичне застосування набутих знань і вмінь. Тому визначення лінгвістичних засад навчання насамперед пов'язане з описом слова (центральної мовної одиниці) і тексту – одиниці комунікації, де слово виявляє всі свої функціональні можливості. При цьому слово розглядаємо передусім як матеріальний відбиток цінностей та дидактичну одиницю, а текст – як витвір мовленнєвої діяльності, джерело інформації. Саме на рівні тексту відбувається з'ясування семантики слова, його понятійних зв'язків, усвідомлення стилістичної диференціації моделювання зв'язного висловлювання у процесі комунікативної взаємодії особистостей.

Упровадження в практичну роботу на уроках української мови комунікативної методики, своєрідність якої “полягає в оволодінні особистістю усіма формами мовленнєвої діяльності з метою спілкування” [8, с.15], сприяло втіленню комунікативно-діялісного підходу до навчання, що став тим засобом, який поєднує в єдине ціле мовний і мовленнєвий зміст фахової підготовки студентів.

Метою комунікативно-діялісного підходу до навчання української мови є оволодіння мовними засобами спілкування, спрямованими на їхнє практичне застосування у мовленнєвій практиці, розвиток у всіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні, письмі) в усній і письмовій формі за принципами функціональності, новизни, ситуативності, індивідуалізації та диференціації навчання. Таке навчання в методиці одержало назву комунікативно-ділового, або інтерактивного.

Розвинена українськомовна комунікативна компетентність студентів-нефілологів має бути кінцевим результатом навчання. Досі однозначної відповіді щодо найдієвішого підходу до її формування немає, проте більшість лінгводидактів відзначають напрямом для подальших науково-практичних розробок – текстоцентричний підхід.

На думку Н.Іполітової, реалізація текстоцентричного підходу у процесі вивчення одиниць мови на текстовій основі передбачає “розгляд їх засобів та функціональних можливостей у структурі тексту, в умовах звичайного виявлення їх значень та текстоутворювальної ролі, що дозволяє органічно поєднати засвоєння структурно – семантичних ознак тих явищ, що вивчаються, а також формування мовленнєвих умінь” [5, с.170].

Складність структурної, семантичної і комунікативної організації тексту, його співвіднесеність як компонента літературно-естетичної комунікації з автором, читачем, обумовленість дійсністю і знаковий характер є причиною, за твердженням Л.Бабенка та Ю.Казаріна, багатоманітності підходів до його вивчення. Узагальнення цих підходів дозволяє зробити висновок, що вони диференціюються в залежності від того, який аспект текстової діяльності є безпосереднім об'єктом вивчення. Науковці виділяють такі аспекти до вивчення тексту:

- лінгвоцентричний (аспект співвідношення “мова – текст”);
- антропоцентричний (аспект співвідношення “автор-текст-читець”);
- когнітивний (аспект – “автор-текст-позатекстова діяльність”);
- текстоцентричний (текст як автономне структурно-змістове ціле поза співвідношенням з учасниками літературної комунікації) [1, с. 15].

Отже, з метою розмежування граматичних явищ споріднених мов, уникнення мовленнєвих, граматичних, стилістичних помилок на заняттях з української мови у технічному виші доцільно використовувати текстоцентричний, комунікативний та опорно-зіставний підходи. Адже комунікативний підхід до навчання мови вимагає по-новому розглядати порушення в писемному й усному мовленні студентів технічного вишу – засвоєння таких якостей мовлення, які виявляються тільки в тексті, – точність, логічність, чистота, доцільність, виразність та ін. А текстоцентричний та опорно-зіставний підходи ґрунтуються на прийомах зіставлення і порівняння текстів російською й українською мовами з метою розмежування граматичних явищ споріднених мов і запобігання граматичних, лексичних, морфологічних помилок. Названі прийоми можуть бути покладені в основу методів спостереження, дослідження, аналізу, синтезу і задіяні в організації роботи над редагуванням, конструюванням і реконструюванням текстів.

На матеріалі тексту студенти комплексно вдосконалюють уміння усіх видів мовленнєвої діяльності: активного, цілеспрямованого, мотивованого, предметного процесу передачі та сприймання сформульованої засобами мови думки, інформації, спрямованої на задоволення комунікативно – пізнавальної потреби людини у процесі спілкування. Реалізація міжпредметних зв'язків під час роботи на заняттях з мовленнєво – комунікативним дидактичним матеріалом (текстом), пов'язаним з іншими науковими галузями, сприяє успішному особистісному розвитку студентів, удосконаленню комунікативних умінь і навичок, що сприяє формуванню українськомовної комунікативної компетентності – передумови успіху в практичному оволодінні українською мовою, здатністю використовувати її для успішного спілкування в реальних життєвих обставинах, майбутній професійній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабенко Л.Г. Лингвистический анализ художественного текста. Теория и практика: Учебник; Практикум / Л.Г.Бабенко, Ю.В.Казарин. – 2-е изд. – М.: Флинта: наука, 2004. – 496 с.
2. Барановська Л.В. Комунікативна компетентність викладача вузу / Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: Збірник наукових праць / Ред. кол. Гузій Н.В. та інші. – К., НПУ, 1999. – С. 146 – 149.
3. Біляев О. Методика мови як наука // Дивослово. – 2002. – № 11. – С.2-3.
4. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / За ред.. А.М.Богуш. – К.: Вища шк., 2007. – 542 с.
5. Ипполитова Н.А. Текст в системе обучения русскому языку в школе. – М.: Флинта: Наука, 1998. – С.170.
6. Пентилюк М.І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики: Збірник статей – К.: Ленвіт, 2011. – 256 с.
7. Пентилюк М., Нікітіна А., Горошкіна О. Концепція когнітивної методики навчання української мови // Українська мова і література в школі. – 2004. – №8. – С. 5-8.
8. Пентилюк М.І., Нікітіна А.В., Горошкіна О.М. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови // Українська мова і література в школі. – 2006. – №1. – С. 15-20.
9. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики. – К.: Фітоцентр, 1999.
10. Українська мова. Навчальна програма для вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку молодших спеціалістів базової загальної середньої школи / Укл.: Ковалевська Л.Б., Антонюк Т.М., Кабаненко А.М., Косенко А.О., Трошина С.В. – К.: 2010. – 22 с.
11. Шанский М.М. Русское языкознание и лингводидактика. – М.: Русский язык. 1985. – С.194-236 (раздел II – Русская лингводидактика).

12. Шанский М.М. Подготовка учителя русского языка в национальной школе. – М.: Педагогика, 1989. – С. 12.

Шиянюк Л.В.

ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ УКРАИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ

В статье проанализированы лингводидактические основы формирования украиноязычной коммуникативной компетентности студентов высших технических учебных заведений I-II уровней аккредитации, определены подходы, методы, приемы обучения украинскому языку.

Ключевые слова: лингводидактика, подходы, методы, приемы обучения, украиноязычная коммуникативная компетентность, виды речевой деятельности, текстоцентрический подход.

Shyyanyuk L.V.

LINGUODIDACTIC BASIS UKRAINIAN-LANGUAGE COMMUNIKATIVE COMPETENCE OF STUDENTS OF TECHNICAL SCHOOLS PROFILT

The article presents a linguodidactic basis of Ukrainian language communicative competence of students of technical university and I-II levels of accreditation.

Key words: linguodidactic, methods, techniques of teaching, Ukrainian-language communicative competence, types of speech activities, text-centered approach.

УДК 378.016:811.161.2

Юрійчук Н.Д.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) У ВНЗ

Стаття присвячена вивченню теоретичних та методичних аспектів курсу “Українська мова (за професійним спрямуванням)” у вищих навчальних закладах. Досліджуються ефективні форми, методи та засоби навчання проблеми.

Ключові слова: професійне спілкування, культура мовлення, системний підхід, фахова термінологія.

З кожним роком дедалі більше розширюються сфери функціонування української літературної мови в житті нашої держави, підвищуються вимоги до рівня володіння нею у професійному спілкуванні.

З метою забезпечення нагальних потреб у підготовці фахівців різних галузей Міністерство освіти і науки України впровадило для студентів вищих навчальних закладів різного рівня акредитації курс “Українська мова (за професійним спрямуванням)”, який є вкрай необхідним, так як саме він має сприяти підготовці фахівців належного професійного та інтелектуального рівня. Оскільки науково-технічний прогрес, перебудова соціально-економічної й політичної системи в країні потребують від майбутнього фахівця певної галузі, не тільки знання свого фаху, а й високого рівня володіння професійним мовленням. Уміння спілкуватися мовою професії підвищує ефективність праці, дає змогу краще орієнтуватися в ситуації та в ділових контактах.

У процесі підготовки до викладання курсу “Українська мова (за професійним спрямуванням)” виникла серйозна проблема щодо методики та методичного забезпечення вивчення фахової мови.

Безперечно, відсутність стандартної державної програми із запропонованої дисципліни призвели до появи авторських програм, різноманіття підходів до змісту та